

Nr 293.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till maritim ungdomsverksamhet; given Stockholms slott den 8 maj 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 maj 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler, efter gemensam beredning med cheferna för finans- och ecklesiastikdepartementen, fråga angående anslag till maritim ungdomsverksamhet samt anför därvid följande:

I propositionen 1942: 210 angående den fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter anförde jag (sid. 591), att tillräckligt material för det dåvarande icke föreläge för ett slutligt ståndpunktstagande till frågan huru den maritima ungdomsrörelsen borde ordnas och huruvida något statligt bidrag regelmässigt borde utgå till densamma. Sedan ärendet numera färdigberetts, anhåller jag att få återkomma till denna anslagsfråga.

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 1 saml. Nr 293.

1. Utredningsuppdrag.

Med bifall till en framställning av chefen för marinen medgav Kungl. Maj:t den 5 juli 1940, att under tiden den 15 juli—den 17 augusti 1940 finge vid Ostkustens marindistrikt anordnas en utbildningskurs för ynglingar. Kursen skulle ha till ändamål att bibringa därför lämpade ynglingar viss sjömansutbildning, varigenom de i mån av behov kunde avses för uppgifter i sjöförsvarets tjänst. Kursen avsåg därjämte att bereda ynglingar, som övervägde att ägna sig åt sjömansyrket, tillfälle att pröva och ådagalägga sin lämplighet för detta yrke.

I samband med avgivande av rapport över kursen framlade chefen för Stockholms örlogsstation — genom vilkens försorg kursen anordnats — ett förslag till uppbyggande av ett »system för den svenska ungdomens maritima fostran». Den avsedda maritima ungdomsrörelsen borde vara statligt understödd och organiserad men likväl i stort sett bygga på redan förefintliga frivilliga organisationer, såsom sjöscoutavdelningarna inom Sveriges scoutförbund samt Sveriges frivilliga motorbåtskår. Den borde få prövas snarast möjligt, för vilket ändamål vid Stockholms örlogsstation borde organiseras en ungdomsavdelning, omfattande ungefär 150 ynglingar i åldern 14—18 år. Vid ungdomsavdelningen skulle — i viss anslutning till den under sommaren 1940 organiserade kursen — under omkring ett år bedrivas undervisning i sjömilitära ämnen samt vissa övningar m. m.

Genom beslut den 24 januari 1941 uppdrog Kungl. Maj:t åt chefen för marinen att, i den mån så erfordrades med anlitande av särskilt tillkallade sakkunniga, föranstalta om utredning rörande anordnande av en på frivillighetens grund vilande sjömilitär undervisnings- och övningsverksamhet för ungdom. Vid anmälan av detta ärende anförde jag följande:

För min del finner jag lämpligheten av att på sätt som av stationschefen föreslagits inrätta en statligt organiserad eller dirigerad ungdomsrörelse av här ifrågasatt art kunna starkt ifrågasättas. Å andra sidan vill jag ej förneka, att förslaget i fråga innehåller vissa beaktansvärda synpunkter. Särskilt synes böra uppmärksammas det förhållandet, att någon motsvarighet för marinens vidkommande till landstormsförbundens ungdomsavdelningar för närvarande icke förefinnes, vadan den sjömilitärt intresserade ungdomen saknar egentliga möjligheter till utbildning och övning i hithörande stycken.

Huru man lämpligast bör komma till rätta med denna brist kan givetvis vara föremål för delade meningar. För egen del finner jag den ändamålsenligaste vägen vara att söka lita till redan förefintliga frivilliga organisationer. En undersökning synes därför böra komma till stånd rörande möjligheterna att inom ramen för dessa organisationer inpassa en för ungdom lämpad utbildning i sjömilitära och allmänt marina ämnen, ungefärligen motsvarande den utbildning, som står till buds inom landstormens ungdomsrörelse. De närmare förutsättningarna för en dylik utredning torde icke nu böra fixeras. Jag anser dock, att i första hand bör undersökas, om icke frivilliga motorbåtskåren skulle kunna upptaga en dylik ungdomsverksamhet på sitt program. Det bör likaledes prövas, om icke sjöscoutrörelsen — givetvis med fasthållande vid scoutkaraktären — skulle kunna hava en uppgift att fylla i samma syfte. Att ungdomsrörelsen sålunda enligt min mening icke bör vara statlig, bör icke behöva lägga hinder i vägen för att genom marinens

försorg sjöläger sommartid anordnas för därav intresserad ungdom. Förslag härom synes böra utarbetas i samband med utredningen.

Till fullföljande av det sålunda meddelade uppdraget tillkallade chefen för marinen den 8 februari 1941 såsom sakkunniga kommandören G. Wahlström, dåvarande vice ordföranden i Sveriges frivilliga motorbåtskår, nuvarande ställföreträdande kårchefen i sjövärnskåren, civilingenjören T. Hydén, generalsekreteraren F. Thunborg samt notarien B. Junker. Därjämte uppdrogs åt Wahlström att vara de sakkunnigas ordförande och åt Junker att tjänstgöra som sekreterare.

Utöver de av mig i diktamen till statsrådsprotokollet uppdragna riktlinjerna meddelade chefen för marinen i samband med de sakkunnigas tillkallande följande ytterligare direktiv för utredningsarbetet:

De sakkunnigas arbete skulle inriktas på att så snart som möjligt inkomma med förslag till maritim ungdomsverksamhet redan instundande sommar, samt den utbildning m. m., som dessförinnan kunde erfordras såsom förberedelse för sommarens verksamhet. Sagda verksamhet kunde lämpligen givas försökskaraktär.

Vid fullgörandet av sitt uppdrag skulle de sakkunniga beakta det värde, som en utbildning av ifrågavarande slag kunde äga såsom en förberedelse icke endast för marinens utan även för handelsflottans tjänst.

De sakkunniga ingåvo den 23 april 1941 till chefen för marinen ett preliminärt förslag till anordnande av maritim ungdomsverksamhet sommaren 1941. Sedan Kungl. Maj:t den 23 maj 1941 lämnat medgivande till att en ungdomsverksamhet av föreslagen art anordnades, bedrevs under sommaren utbildningsverksamhet i enlighet med de sakkunnigas preliminära förslag dels av Sveriges frivilliga motorbåtskår (den nuvarande sjövärnskåren), dels av Sveriges scoutförbund.

Med skrivelse till chefen för marinen den 22 december 1941 överlämnade de sakkunniga därefter betänkande och förslag angående anordnande av en sjömilitär undervisnings- och övningsverksamhet för ungdom. Förslaget har av chefen för marinen med eget yttrande den 10 mars 1942 underställts Kungl. Maj:ts prövning. Sedan utlåtanden över förslaget inhämtats av marinförvaltningen, skolöverstyrelsen, chefen för sjövärnskåren samt Sveriges scoutförbund anhåller jag nu att få anmäla detsamma för Kungl. Maj:t.

2. De sakkunnigas förslag.

De sakkunniga framhålla, att de vid utarbetande av sitt förslag haft tillgång till de rapporter som avgivits över den sommaren 1941 försöksvis bedrivna maritima ungdomsverksamheten. De sakkunniga hade trätt i förbindelse med de olika organisationer, som hittills bedrivit någon form av maritim ungdomsverksamhet. Sålunda hade överläggningar hållits med cheferna för dåvarande Stockholms och Södertörns frivilliga motorbåtsflottiljer samt representanter för Svenska seglarförbundets juniorkommitté, stiftelsen svenska seglarskolan och föreningen Sveriges flotta. Till fullgörande av uppdraget att undersöka i vad mån en utbildning av detta slag kunde äga värde som förberedelse för tjänst vid handelsflottan hade de sak-

kunniga konfererat med representanter för svenska sjöfolksförbundet, Sveriges fartygsbefälsförening och den kyrkliga sjömansvården.

Beträffande de allmänna riktlinjerna för en med statsmedel understödd maritim ungdomsverksamhet ha de sakkunniga anført, att verksamheten för att äga verkligt värde måste sträva efter att bibringa pojkarna en allmän karaktärsfostran, i första hand en fostran till medborgaranda. Enligt de sakkunnigas mening måste en ungdomsverksamhet av detta slag stå öppen för pojkar ur alla samhällets skikt. Det borde därvid med tanke på rörelsens samhällsnyttiga karaktär vara statens sak att i ekonomiskt avseende träda in och lämna tillskott för de pojkar, som icke själva kunde bära kostnaderna för deltagande. För att utbildningen skulle bliva av bestående värde krävdes, att pojkarna omhändertoges icke blott för en eller annan sommarmånad utan att de bereddes tillfälle att följa en utbildning, som bedreves året om, låt vara i mindre intensiv omfattning under vinterhalvåret. Av det anförda följde, att utbildningen icke kunde bedrivas centralt på en enda eller endast ett par platser i landet.

Pojkarna borde redan vid en ganska låg ålder kunna erhålla maritim utbildning. Härför talade den nu allt mer skärpta konkurrensen om pojkarna från olika organisationers sida samt den omständigheten, att det vore ett tidskrävande arbete att utbilda en pojke till gott sjömanskap. Det syntes vara lämpligt, att utbildningsverksamheten avslutades något år innan värnplikstjänstgöringen skulle fullgöras.

Efter en redogörelse för nuvarande maritim ungdomsverksamhet inom landet — utövad inom scoutrörelsen, segelsällskapen o. s. v. — ha de sakkunniga anført, att denna verksamhet varit splittrad på många olika organisationer. Den hade icke i någon av dessa nått en omfattning, som svarade mot det maritima intresset hos den svenska ungdomen eller mot de naturliga förutsättningarna inom landet. Någon samverkan mellan de olika organisationerna hade i stort sett icke ägt rum. Var och en av de olika organisationerna hade haft stora svårigheter att kämpa mot, framför allt brist på lämpliga ledare samt ekonomiska svårigheter. På grund av dessa förhållanden hade den maritima ungdomsverksamheten icke tillnärmelsevis nått samma utbredning som motsvarande organisationer, vilka bedrivit ungdomsverksamhet till lands.

I ett följande avsnitt av sitt betänkande ha de sakkunniga något berört den maritima ungdomsverksamheten i utlandet samt därefter till behandling upptagit frågan vilka organisationer som lämpligen borde omhändervä en statligt understödd sådan verksamhet. De sakkunnigas uppfattning i denna del kan sammanfattas på följande sätt:

De sakkunniga ansåge, att sjöscoutrörelsen inom Sveriges scoutförbund borde anförtros utbildningen för de yngre åldersklasserna. Denna utbildning borde vara av uteslutande icke-militär natur och kunde därför endast utgöra en förberedelse för en sjömilitär utbildning.

Den enda organisation, som stode till buds för den vidare sjömilitära utbildningen, vore sjövärnsskåren genom sin ungdomsverksamhet, vilken enligt

kårens reglemente skulle bedrivas i form av aspirantkurser. Enligt reglementet antoges aspiranter för utbildning till aktiva medlemmar av sjövärns kåren till det antal, som varje år i kommandoväg bestämdes. Aspirant, som på ett tillfredsställande sätt undergått fullständig aspirantutbildning, tilldelades såsom värnpliktig flottan.

Reglementet för sjövärns kåren den 17 oktober 1941 hade öppnat möjligheter för att inom sjövärns kåren bedriva en förberedande sjömilitär utbildningsverksamhet för pojkar inom det äldre åldersskiktet, vilken enligt de sakkunnigas mening torde komma att fylla sitt ändamål. De sakkunniga föreslode således, att den militärt betonade utbildningsverksamheten för de äldre pojkarna skulle bedrivas inom sjövärns kåren.

Av övriga redan befintliga organisationer, som bedreve maritim ungdomsverksamhet, hade särskilt svenska seglarskolan tilldragit sig de sakkunnigas uppmärksamhet. Stiftelsen svenska seglarskolan hade under en följd av år bedrivit en relativt omfattande utbildningsverksamhet på sina sjögående fartyg. De sakkunniga hade ifrågasatt, att stiftelsen i någon form skulle ställa sina fartyg till förfogande för den statligt understödda verksamheten. Någon acceptabel lösning av denna fråga hade emellertid vid de sakkunnigas överläggningar med stiftelsens direktion icke kunnat framläggas, varför de sakkunniga i sitt förslag icke kunnat bereda någon plats för seglarskolans medverkan i den statligt understödda verksamheten. De sakkunniga förutsatte emellertid, att denna fråga senare måste bli föremål för vidare överläggningar mellan stiftelsens direktion och det centralorgan för den statligt stödda maritima ungdomsverksamheten, varom de sakkunniga framlade förslag. De sakkunniga hade därför stannat för att föreslå, att den statligt understödda maritima utbildningsverksamheten anförtroddes sjöscoutrörelsen inom Sveriges scoutförbund samt sjövärns kårens aspirantverksamhet. Av rapporterna över försöksverksamheten sommaren 1941 framginge, att samtliga instanser funnit en organisation uppbyggd på sjöscoutrörelsen och sjövärns kåren i stort sett väl svara mot sitt ändamål.

Sjöscoutrörelsen borde omhändertaga pojkar från och med 12 års ålder. Erfarenheten inom sjöscoutrörelsen under en lång tidrymd syntes bekräfta riktigheten av en sådan anordning. Vad beträffade åldern för övergång till sjövärns kåren, förutsatte reglementet för kåren, att pojken tidigast kunde antagas som aspirant det år han fyllde 16 år. Mot en sådan anordning hade de sakkunniga intet att erinra. Dock syntes det lämpligt, att pojken under detta år bereddades tillfälle att välja mellan att ännu ett år kvarstå inom sjöscoutrörelsen eller att söka inträde som aspirant i sjövärns kåren. Ett visst antal pojkar förutsattes kvarstå inom sjöscoutrörelsen även efter 16 års ålder för att utbildas till sjöscoutledare.

Någon obligatorisk övergång från sjöscoutrörelsen till sjövärns kåren borde icke förekomma. För denna mening talade även sjöscoutrörelsens behov av ledare. Det borde även stå öppet för sjövärns kåren att som aspiranter antaga andra pojkar än sådana, som genomgått utbildning inom sjöscoutrörelsen. Pojkar som i sjöscoutrörelsen genomgått fullständig utbildning borde dock äga företräde framför andra att antagas som aspiranter. I vederbörande flottiljchefs hand borde läggas att avgöra vilka kvalifikationer som skulle föreskrivas för inträde.

De sakkunniga hava i sitt betänkande härefter till behandling upptagit frågan om utbildningsverksamheten inom sjöscoutrörelsen. I organisatoriskt avseende borde sjöscoutarbetet inom Sveriges scoutförbund bedrivas efter samma riktlinjer som hittills. Det borde emellertid övervägas, huruvida icke

sjöscoutrörelsens högsta ledning vid en utvidgning av verksamheten borde givas en något fastare utformning, t. ex. genom tillsättande av en vice scoutchef för sjöscoutverksamheten. Vidare syntes det ur ledarrekryterings synpunkt vara värdefullt, att sjöscoutarbetet icke bedreves fristående från det vanliga scoutarbetet.

Omfattningen av den statsunderstödda verksamheten kunde icke med säkerhet bedömas. Emellertid vore det självfallet, att en viss proportion måste finnas mellan sjöscoutrörelsens omfattning och det antal aspiranter, som årligen finge antagas i sjövärnsskåren. Om man förutsatte, att maximumantalet aspiranter i enlighet med av chefen för sjövärnsskåren avgivet förslag tills vidare komme att fastställas till 750, innefattande samtliga årskurser, borde det statliga stödet till sjöscoutrörelsen avpassas efter ett totalt medlemsantal om cirka 1,200, fördelat på de olika årskurserna. Vid fastställandet av denna siffra hade hänsyn tagits dels till sjöscoutrörelsens behov av ledare, dels till att en viss procent av pojarna troligen icke komma att helt och hållet fullfölja utbildningen.

Utbildningsplanen för verksamheten inom sjöscoutrörelsen ha de sakkunniga tänkt sig utformad på följande sätt:

12 år 1:sta sommaren:	Läger med dagsseglingar. Rodd. Småbåtskännedom.
13 år 2:dra	» Kortare skärgårdssegling.
14 år 3:dje	» Längre skärgårds- eller kustsegling.
15 år 4:de	» Havsegling med sjögående fartyg.

För pojkar över 15 år, vilka stannade kvar inom sjöscoutrörelsen för att utbildas till ledare, borde verksamheten sommartid bedrivas i form av havseglingar, varjämte de komme att tjänstgöra som instruktörer för de yngre åldersklasserna.

Beträffande *ledarutbildningen* inom sjöscoutrörelsen ha de sakkunniga anfört bland annat följande:

Under sommaren 1941 hade anordnats tre ledarekurser inom Sveriges scoutförbund. Liknande ledarekurser borde för framtiden regelbundet anordnas varje sommar. Det torde vara nödvändigt att varje sommar anordna en seglande kurs — med huvudvikten av programmet lagd på det praktiska sjömanskapet — och en stillaliggande — med huvudvikten lagd på sjöscoutarbetets pedagogik och metodik. — Sveriges scoutförbund borde såsom skett under sommaren 1941 i mån av möjlighet erhålla viss i militärtjänst inkallad instruktionspersonal, vilken krävdes för ledarekurserna, disponerad för detta ändamål.

I avseende å frågan om den för sjöscoutverksamheten erforderliga *övningsmaterielen* ha de sakkunniga framlagt följande förslag:

För utbildningen av de yngsta åldersklasserna fordrades ett relativt stort antal mindre båtar, vilka lämpligen borde kunna användas för såväl rodd som segling. De sakkunniga ansåge det synnerligen önskvärt, att de olika sjöscoutenheterna snarast sattes i tillfälle att anskaffa sådana båtar.

För skärgårds- och kustseglingarna krävdes kraftigare, ruffade båtar med möjlighet att taga ett större antal pojkar ombord. Lämpligen borde dessa båtar vara av kostertyp eller liknande. De sakkunniga förutsatte, att denna fråga med bidrag från statens sida kunde lösas på ungefär samma sätt som hittills. Vissa mindre kårer kunde lämpligen gemensamt anskaffa långfärdsbåt, som varje kår disponerade viss del av sommaren.

För den fjärde sommarens havssegling fordrades fartyg av ungefärligen samma typ som svenska seglarskolan disponerade. Emellertid torde det icke krävas ett sådant fartyg för varje kår; ett eller två fartyg för hela landet torde täcka behovet, därest de utnyttjades fullständigt under hela seglings-säsongen.

Den övriga övningsmateriel, som krävdes inom sjöscoutrörelsen, torde i regel kunna anskaffas av scoutförbundet eller de olika kårerna, i den mån, som den icke redan finnes tillgänglig. I mån av behov och möjlighet borde dock Sveriges scoutförbund äga rätt att från marinen låna sådan övningsmateriel, som krävdes för särskilda ändamål.

De sakkunniga ha som förut nämnts utgått från att de pojkar, som genomgått utbildning i sjöscoutrörelsen, till övervägande del komme att söka inträde som aspiranter i sjövärnsskåren och efter genomgången aspirantutbildning således fullgöra sin värnplikt vid flottan. Sannolikt komme många av dem därefter att ingå som aktiva medlemmar i sjövärnsskåren. De pojkar, som genomgått utbildning inom sjöscoutrörelsen, borde emellertid i viss utsträckning vid krigsfall och liknande förhållanden kunna användas på vissa poster i *landets försvarsberedskap*. Någon förbindelse att vid mobilisering eller förstärkt försvarsberedskap ställa sig till förfogande för försvaret borde dock ej avkrävas vederbörande.

De pojkar, som efter genomgången sjöscoututbildning komme att tjänstgöra som sjöscoutledare, borde om de så önskade, beredas tillfälle att fullgöra sin *värnpliktstjänstgöring vid flottan*.

De sakkunniga hade övervägt möjligheten av att pojkar, som deltagit i viss del av den maritima ungdomsutbildningen, skulle befrias från den *obligatoriska värntjänstutbildningen*. De sakkunniga ville emellertid icke föreslå en sådan anordning bland annat av det skälet, att skolornas värntjänstutbildning omfattade även sådana ämnen, i vilka pojkarna endast i mindre utsträckning komme att övas inom den maritima ungdomsverksamheten.

I ett följande avsnitt ha de sakkunniga behandlat frågan om bestridande av *kostnaderna* för den i sjöscoutrörelsens regi bedrivna ungdomsverksamheten. Av framställningen i denna del inhämtas följande:

Staten borde som förut nämnts deltaga i bestridandet av kostnaderna för den maritima ungdomsutbildningen. Emellertid syntes det riktigt att deltagarna i utbildningen — i den mån de ägde möjlighet härtill — själva betalade kostnaden för resor, kost och logi samt del i kollektiv olycksfallsförsäkring. Vidare föresloge de sakkunniga, att medel beviljades för utdelande av stipendier till deltagare i sjöscoutövningar efter liknande principer som tillämpades beträffande nu ur fonden för friluftslivets främjande utgående bidrag.

Kostnaderna för båtmateriel borde bestridas dels med statsmedel, dels med bidrag från förbundet och från annat håll. Kostnaderna för *inköp* av båtmateriel borde som regel till hälften kunna täckas av förbundets och andra medel. Kostnaden för *underhåll* av båtarna bleve relativt obetydlig och borde därför helt kunna täckas med kårernas egna medel. Staten skulle således bidraga med 50 procent av kostnaden för inköp av båtar och större nyanskaffningar. — I den mån pojkarna önskade anskaffa sjöscoutråkt, borde de själva stå för denna kostnad. — Deltagarna i ledarekurser borde själva stå för 50 procent av kostnaderna, inklusive resekostnader, och resterande

kostnad bäras av staten. För mindre bemedlade borde finnas möjlighet att erhålla stipendier.

I ett följande huvudavsnitt av sitt betänkande hava de sakkunniga behandlat utbildningen och verksamheten för ungdom inom sjövärnsskåren. Av de sakkunnigas framställning i detta avseende inhämtas huvudsakligen följande:

Enligt reglementet för sjövärnsskåren antoges *aspiranter* till det antal, som på förslag av chefen för marinen efter samråd med chefen för försvarsstaben för varje utbildningsår i kommandoväg bestämdes. Antalet fördelades av kårchefen enligt direktiv av chefen för marinen på de olika flottiljerna. Aspiranterna vore att anse som medlemmar av sjövärnsskåren.

Aspiranterna borde utgöra en särskild avdelning inom varje flottilj och under flottiljchefen stå under befäl av en kårmedlem av officers grad, benämnd flottiljungdomsledare. Inom aspirantavdelningen borde tillämpas självstyrelse av lämplig form. En sådan anordning borde medverka till att hos aspiranterna höja intresset för verksamheten.

Flottiljcheferna borde anordna föredrag i skolorna på orten för att på sådant sätt sprida kunskap om sjövärnsskårens ungdomsverksamhet. — Även inom kårstaben förefunnnes behov av en särskild person med uppgift att ägna sig åt ungdomsverksamheten och staben borde därför utökas med en kårmedlem av officers grad med uppgift att biträda kårchefen i fråga om aspirantverksamheten.

Det vore icke nu möjligt att med bestämdhet yttra något om verksamhetens *omfattning*. I kostnadsberäkningarna hade de sakkunniga utgått från ett årligt nytillskott av cirka 250 aspiranter, motsvarande ett totalt aspirantantal av 750 för tre årskurser. Endast de flottiljer, som ägde tillgång till utbildad instruktionspersonal, lämplig förläggningmöjlighet samt tillräcklig övningsmateriel, borde anordna sommarkurser. Övriga flottiljer, vilka samtliga borde kunna anordna vinterutbildning, borde sättas i tillfälle att sända aspiranter till de förstnämnda flottiljernas praktiska övningar under somrarna.

Chefen för sjövärnsskåren hade ifrågasatt, att inom kåren utöver de aspiranter, som enligt bestämmande i kommandoväg finge antagas, även s. k. *extra aspiranter* skulle kunna mottagas.

Med anledning härav borde bestämmelsen att aspiranter årligen finge antagas till det antal, som i kommandoväg beslutades, ändras till att avse endast det antal aspiranter, för vilka staten bestrede viss del av utbildningskostnaderna och vilka som regel skulle fullgöra sin värnplikt vid flottan. Utöver detta antal skulle efter inhämtat tillstånd av chefen för sjövärnsskåren chef för sjövärnflottilj få antaga ytterligare aspiranter. För detta överskjutande antal aspiranter skulle den del av kostnaderna, som eljest bestredes med statsmedel, bäras av vederbörande flottilj. Genom en sådan anordning tillgodosåges å ena sidan sjövärnsskårens intresse av en icke alltför beskuren ungdomsverksamhet, medan å andra sidan staten icke förorsakades någon kostnad, som icke skäligen borde påvila den.

Beträffande *utformningen av den inom kåren bedrivna utbildningsverksamheten* för ungdom har i sakkunnigbetänkandet anförts följande:

Erfarenheterna av den sommaren 1941 bedrivna försöksverksamheten gäve vid handen, att utbildningen icke borde bedrivas intensivare än att kunskaperna motsvarade den ställning ynglingarna erhöle då de fullgjorde sin första värnpliktstjänstgöring. Det måste anses som ett psykologiskt och peda-

gogiskt missgrepp, ifall ynglingar, som under tre års tid genomgått en grundlig utbildning i sjöomilitära ämnen och möjligen dessförinnan erhållit en första utbildning inom sjöscoutrörelsen, under sin första värnpliktstjänstgöring i alla hänseenden jämställdes med övriga värnpliktiga, vilka kanske icke besatte någon som helst maritim utbildning. Vilka åtgärder, som skulle vidtagas för att en pojke, som genom deltagande i den maritima ungdomsutbildningen skaffat sig vissa sjöomilitära kvalifikationer, också under sin värnpliktstjänstgöring skulle få en ställning och ett ansvar, som svarade mot dessa kvalifikationer, torde det ankomma på de sjöomilitära myndigheterna att bedöma. De sakkunniga ansåge det angeläget, att denna fråga grundligt övervägdes och bringades till en god lösning.

Den praktiska utbildningen sommartid inom sjövärnsskåren borde omfatta en månad under tre somrar enligt följande:

16 år 5:e sommaren: Föreläggning i land i läger.

17 » 6:e » » » » » » Ett antal kortare seglingar.

18 » 7:e » Under 14 dagar föreläggning i läger.

» 14 dagar havssegling.

En vinterutbildning vore nödvändig även för aspiranterna av samma skäl, som tidigare anförts beträffande sjöscoutrörelsen. Denna borde läggas på sådant sätt, att pojkarna toges in på hösten och genomginge viss teoretisk utbildning innan de deltog i den första sommarens praktiska verksamhet.

Vartannat år borde en ledareutbildningskurs anordnas inom sjövärnsskåren. Ett visst antal instruktörer från flottan borde i fall av behov ställas till förfogande för aspirantverksamheten, därest antalet ledareutbildade ynglingar skulle visa sig icke förslå för verksamhetens bedrivande.

Befäl och underbefäl från såväl sjövärnsskåren som från flottan borde kommanderas till tjänstgöring som instruktionspersonal vid de praktiska övningarna. Det vore nämligen icke möjligt vare sig ur arbetsgivarens eller ur vederbörande kårmedlems egen ekonomiska synpunkt att lita till frivilligheten. Samma bestämmelser borde gälla för ledarekurser. Under praktisk sommartjänstgöring och under ledarekurser skulle således ledarna åtnjuta lön efter militär grad.

Det vore nödvändigt att varje flottilj sattes i tillfälle att själv anskaffa och vårda nödig *övningsmateriel* för aspirantverksamheten. Beträffande de sjögående fartygen för havsseglingarna gällde vad som anförts i fråga om materielbehovet för sjöscoutrörelsen.

Flera av de nu använda flottiljstationerna torde icke vara lämpliga till föreläggning, då det gällde utbildning av ett så stort antal aspiranter, som här komme i fråga. Flottiljerna torde därför i flera fall bliva nödsakade att söka erhålla annan förelägningsplats för sommarkurserna för aspiranter, antingen genom att söka få disponera kronan tillhörig mark eller genom att förhyra mark av privatpersoner. De olika flottiljerna kunde för aspirantverksamheten även behöva låna tält från armén.

De sakkunniga förutsätta, att aspirant, som på ett tillfredsställande sätt genomgått fullständig aspirantutbildning, skall fullgöra sin första *värnplikts-tjänstgöring* vid flottan och därefter som regel antagas till aktiv medlem av sjövärnsskåren. Reglementet för kåren förutsatte icke, framhålla de sakkunniga vidare, att aspiranterna under sin aspiranttid skulle vara skyldiga att tjänstgöra i händelse av förstärkt försvarsberedskap eller mobilisering. Någon sådan skyldighet borde heller icke åläggas aspirant, men efter frivilligt åta-

gande och med målsmans tillstånd borde han kunna användas för viss tjänst, som enligt gällande planer skulle bestridas av personal ur sjövärnskåren.

Beträffande *värntjänstutbildningen* ha de sakkunniga hänvisat till vad som anförts i fråga om sjöscoutrörelsen. I detta sammanhang ha de sakkunniga anfört, att den som antagits som aspirant, icke borde avfordras någon förbindelse att fullfölja utbildningen.

Kostnaderna för materiel för utbildningen, såsom båtar, handvapen, ammunition m. m., samt ledare- och instruktörskostnader jämte eventuella sjukvårdskostnader borde helt bestridas av statsmedel. Av kostnaderna för sommarkurserna borde 50 procent bestridas av pojkarna själva i form av kursavgifter, medan resterande kostnad borde bäras av staten. Av statsmedel borde utgå stipendier i syfte att medgiva hel eller partiell befrielse från kursavgift. Vinterövningarna borde bekostas av pojkarna själva eller av flottiljernas tillgängliga medel, i den mån vissa pojkar icke kunde stå för kostnaderna.

För att undvika olägenheterna av att två olika organisationer skulle omhändervisa den maritima ungdomsverksamheten borde ett koordinerande organ inrättas, förslagsvis benämnt rådet för maritim ungdomsutbildning (»maritima ungdomsrådet»), med följande huvudsakliga arbetsuppgifter:

- 1) att utåt representera den samfällda maritima ungdomsverksamheten;
- 2) att bland annat genom reseverksamhet tillse, att utbildningsverksamheten inom sjöscoutrörelsen och sjövärnskåren på effektivaste sätt samordnades;
- 3) att årligen inkomma med anslagsäskanden för den samfällda maritima ungdomsverksamheten samt att fördela till förfogande ställda gemensamma medel samt gemensam materiel; samt
- 4) att bedriva upplysningsverksamhet rörande betydelsen av en livskraftig maritim ungdomsrörelse.

Rådet borde bestå av 8—10 ledamöter, tillsatta av Kungl Maj:t för en tid av två år. Av ledamöterna borde två utses efter förslag av chefen för marinen med uppgift att företräda sjövärnskåren, två efter förslag av Sveriges scoutförbund samt tre efter förslag av skolöverstyrelsen, Sveriges redareförening och Svenska sjöfolksförbundet. Medlemmarna borde icke åtnjuta arvode. Rådet borde äga tillgång till ett sekretariat med en arvodesanställd sekreterare.

Av kostnadsberäkningarna, beträffande vilkas närmare innebörd torde få hänvisas till handlingarna i ärendet, inhämtas i huvudsak följande:

Kostnaderna för sjöscoutverksamheten ha beräknats till sammanlagt 26,150 kronor, av vilket belopp staten skulle bidra med 13,575 kronor. Av statsbidraget skulle 10,000 kronor belöpa på inköp och förnyelse av båtmateriel (halva kostnaden), 1,000 kronor på stipendier, 900 kronor på ledarekurs i land, 1,175 kronor på seglande ledarekurs ombord samt 500 kronor på inspektionsverksamhet.

Kostnaderna för ungdomsverksamheten inom sjövärnskåren ha av utredningen beräknats till 71,625 kronor, av vilket belopp 42,062 kronor skulle bestridas av statsmedel. Av statsbidraget skulle 1,000 kronor belöpa på stipen

dier, 1,500 kronor på ledarekurs för tjugu deltagare, 10,000 kronor på övningsmateriel samt 29,562 kronor på hälften av kostnaderna i övrigt för praktiska övningar under 1 månad för 750 aspiranter.

Kostnaderna för det *maritima ungdomsrådet* ha beräknats till 4,000 kronor, i vilket belopp bland annat ingår sekreterarearvode med 1,200 kronor samt resekostnader, 1,500 kronor.

I anslutning härtill har utredningen beräknat det totala årliga bidragsbehovet för den *maritima ungdomsverksamheten* till (13,575 + 42,062 + 4,000 =) 59,637 kronor.

3. Yttranden.

Chefen för marinen har med vissa detaljerinringar tillstyrkt bifall till utredningsmännens förslag.

Chefen för marinen kunde icke biträda förslaget om införande av självstyrelse för aspiranter vid sjövärnsskåren. — Antalet aspiranter vilkas utbildning och beklädnad skulle bekostas av statsmedel borde begränsas till högst 750. Därest det skulle befinnas önskvärt, kunde antalet likväl utökas enligt de sakkunnigas förslag utan att härför erfordrades ökat statsanslag. — Med hänsyn till det antal aspiranter som antagits under sistförflutna året vore antalet ledare, utbildade under den på försök anordnade ledarekursen 1941, otillräckligt. En ledareutbildningskurs borde därför anordnas även våren 1942 under 14 dagar enligt de sakkunnigas förslag. Detta vore så mycket nödvändigare som under nuvarande förhållanden instruktörer från flottan knappast kunna påräknas ställas till förfogande för aspirantverksamheten. — Att de instruktörer, tillhörande sjövärnsskåren, som tjänstgjorde under vinterkurserna, borde fullgöra denna tjänst utan ekonomiskt vederlag, syntes knappast skäligt. Under sådana förutsättningar syntes man ej kunna erhålla så kvalificerade instruktörer som erfordrades och man kunde knappast påräkna att tillräckligt antal kårmedlemmar frivilligt skulle ställa sig till förfogande för genomgående av ledarekurser med utsikt att under vintrarna bli tagna i anspråk 1—2 kvällar i veckan utan någon ersättning. Det syntes alltså bliva nödvändigt att tillerkänna vid aspirantutbildningen tjänstgörande kårmedlemmar viss ersättning. Sjövärnsskårens tillgångar i form av avgifter från aktiva och passiva medlemmar varierade år från år och vore som regel ej större än att de räckte till sådana expeditionskostnader m. m., som ej bestredes av staten. De medgäve knappast anskaffning av utbildningsmateriel. De av de sakkunniga föreslagna grunderna för kostnadernas bestridande tillstyrktes, dock med det tillägget att arvode borde utgå även för instruktörspersonal under vinterövningarna och i form av lön efter militär grad för varje tjänstgöringsdag. — Det *maritima ungdomsrådet*s verksamhet borde inskränkas att omfatta sjöscoutrörelsen men borde jämväl kunna utnyttjas av *chefen för sjövärnsskåren* beträffande aspirantverksamheten genom samråd i frågor rörande utbildning och upplysningsverksamhet m. m. Rådet finge därigenom karaktären av centralorgan för den statsunderstödda *maritima ungdomsverksamheten* inom scoutrörelsen och rådgivande organ för aspirantverksamheten inom sjövärnsskåren. — Då statsanslag överhuvudtaget icke borde utgå för ett större antal aspiranter än det som årligen i kommandoväg fastställdes och detta antal för innevarande utbildningsår fastställdes till högst 500, borde följaktligen kostnaderna för innevarande år beräknas med hänsyn till detta antal. *Chefen för sjövärnsskåren* hade i skrivelse till *chefen för marinen* beräknat det för aspiranterna erforderliga anslaget till 65,000 kronor. Till denna beräkningsgrund ävensom till de synpunkter, som *chefen för sjö-*

värnskåren anført i fråga om tillgodoseendet av behovet av båtmateriel för aspiranternas övningar, gäve chefen för marinen sin anslutning.

Av den av chefen för marinen i dennes yttrande åberopade skrivelsen från chefen för sjövärnskåren inhämtas bland annat följande:

Antalet aspiranter inom sjövärnskåren beräknades till 500 för utbildningsåret 1941/42.

Vid beräkningen av kostnaderna för aspirantverksamheten upptoges ej utgifter för instruktörernas avlöning. Det förutsattes nämligen, att dessa genom vederbörande marindistriktschef inkallades till beredskapstjänstgöring för att därunder göra instruktörstjänst vid de olika flottiljerna.

Erfarenheterna från föregående års aspirantverksamhet hade visat, att övningarna vore svåra att bedriva på grund av det alltför ringa antalet segel- och roddbåtar som stått till förfogande. En anskaffning av sådana båtar syntes dock framdeles bliva nödvändig. För instundande sommar upptoges emellertid endast medel för förhyrning av båtar samt underhåll av redan vid flottiljerna befintliga eller till flottiljerna donerade båtar, varvid dock inköp i mindre skala av båtmateriel borde kunna verkställas av chefen för sjövärnskåren om tillfälle därtill erbjödes. — I kostnadsberäkningen förutsattes, att varje aspirant för sin sommarkurs skulle erlägga 50 kronor med undantag av mindre bemedlade, för vilka stipendier vore avsedda.

Förutom i en bifogad tablå beräknade medel, 65,000 kronor, erfordrades omkring 10,000 kronor för förhyrning av seglarskolans två fartyg Kaparen och Kryssaren. Underhandlingar härom påginge mellan seglarskolans styrelse och chefen för sjövärnskåren.

Chefen för sjövärnskåren har i ett senare utlåtande över utredningsmännens förslag anført i huvudsak följande:

Vid sjövärnskåren finge för utbildningsåret 1941/42 antagas 500 aspiranter. Detta antal hade beräknats efter medlemsantalet i de befintliga 14 sjövärnsflottiljerna. Emellertid vore Vänerns sjövärnsflottilj under uppsättning och avsikten vore att därstädes instundande sommar jämväl anordna aspirantkurs. Antalet aspiranter borde därför ökas från 500 till 540 och i särskild skrivelse till chefen för marinen hade framställning gjorts härom. — I samband med det ökade aspirantantalet vore en ökning av anslaget för aspirantverksamheten ofrånkomlig. Chefen för sjövärnskåren hemställde därför, att anslaget måtte ökas med 5,600 kronor till 70,600 kronor enligt en bifogad approximativ beräkning.

Chefen för sjövärnskåren hade i den av chefen för marinen i dennes yttrande åberopade skrivelsen till chefen för marinen anmält, att för instundande sommar upptagits endast medel för förhyrning av båtar, mindre inköp samt underhåll av redan vid flottiljerna befintliga eller till flottiljerna donerade båtar. I nämnda skrivelse hade hemställts, att 10,000 kronor utöver tidigare angivna 65,000 kronor måtte anvisas för förhyrning av stiftelsen seglarskolans två fartyg. Redan nu syntes emellertid föreligga jämförelsevis fördelaktiga anbud på inköp av en större segelbåt. Å andra sidan kunde förhyrning av seglarskolans fartyg bliva relativt dyrbar. Chefen för sjövärnskåren finge därför hemställa, att det begärda beloppet av 10,000 kronor måtte ställas till förfogande antingen för förhyrning av fartyg för aspiranternas övningar eller ock för inköp av fartyg, om detta skulle ställa sig för kronan fördelaktigare. Därest inköp komme att beviljas, borde underhållet för denna materiel bestridas av donerade eller andra privata medel med bidrag av de statsmedel, som av Kungl. Maj:t beviljades för kårens övningar m. m.

Marinförvaltningen har funnit de av de sakkunniga angivna kostnaderna i de flesta fall vara väl lågt beräknade. Chefen för sjövärnsskåren uppskattade också kostnaderna för aspirantverksamheten sommaren 1942 för 500 aspiranter till 65,000 kronor och för förhyrning av fartyg till 10,000 kronor eller tillhoppa 75,000 kronor, vilket belopp med omkring 33,000 kronor överstege de av de sakkunniga för 750 aspiranter beräknade kostnaderna. Vidare syntes det för närvarande vara omöjligt att, såsom de sakkunniga förutsatt, anskaffa långfärdsbåtar för en medelkostnad av cirka 3,000 kronor per båt, såvida icke sådana båtar i huvudsak donerades till ifrågakvarande organisationer. Med hänsyn till den osäkra kostnadsramen ifrågasatte marinförvaltningen därför, huruvida icke den maritima ungdomsverksamheten för vinnande av erfarenhet i fråga om av densamma betingade kostnader tills vidare borde organiseras allenast inom sjövärnsskåren. Vidare föresloge marinförvaltningen, att för förevarande verksamhet erforderliga medel måtte ställas till förfogande i form av ett särskilt reservationsanslag å fjärde huvudtiteln under Försvarskrafterna: Marinen och samlingsrubriken Bidrag och understöd samt att ämbetsverket måtte be myndigas att av omhänderhavda medel förskottsvis bestrida den del av kostnaderna, som belöpte å innevarande budgetår.

Sveriges scoutförbund har anfört, att förbundet i stort sett intet hade att erinra mot vad de sakkunniga med instämmande av chefen för marinen anfört i fråga om utbildningens allmänna uppläggning och rörande utbildningen inom Sveriges scoutförbund.

Förbundet önskade emellertid framhålla, att den av de sakkunniga framlagda utbildningsplanen för olika åldersklasser inom sjöscoutrörelsen icke kunde betraktas som helt fullständig. Pojkarna i de högre åldersklasserna måste nämligen utöver deltagandet i de längre seglingar, som i utbildningsplanen föreslagits, även ägna tid åt att som patrulledare instruera sina yngre kamrater i sjömanskapets och scoutuppfostrans grunder. För dessa äldre pojkar måste således gälla, att de *dels* skulle deltaga i de för den yngsta åldersklassen anordnade sommarlägren, *dels* själva vidareutbildas i sjömanskap under de längre seglingarna.

Förbundet önskade kraftigt framhålla vikten av att möjligheter till en effektiv ledareutbildning skapades. De sakkunnigas av chefen för marinen tillstyrkta förslag syntes i detta hänseende fullt tillfredsställande.

I fråga om samordningen mellan sjövärnsskårens aspirantverksamhet och sjöscoutrörelsen önskade förbundet inledningsvis framhålla, att ett avgjort behov av ett samordnande organ syntes förefinnas. Redan den omständigheten att pojken i flertalet fall förutsattes övergå från sjöscoutrörelsen till sjövärnsskåren skapade behov av ett organ, där gemensamma frågor berörande utbildningen kunde diskuteras. Vidare förefölle exempelvis upplysningsverksamheten rörande den maritima ungdomsverksamheten med fördel kunna göras till en gemensam angelägenhet, lämplig att handhas av det samordnande organet. Detta borde lämpligen även kunna förmedla sambandet med andra organisationer, som verkade för ungdomens maritima utbildning. Förbundet ville således för sin del föreslå, att ett samordnande organ för den maritima ungdomsverksamheten skapades, vilket lämpligen kunde benämnas »Maritima ungdomsrådet» i enlighet med de sakkunnigas förslag. Rådet syntes böra givas den sammansättning som de sakkunniga föreslagit.

I fråga om detta samordnande organs befogenheter önskade förbundet ut-

tala, att, därest rådet av skäl, som chefen för marinen förebragt, i fråga om sjövärnsskåren borde utöva endast en rådgivande verksamhet, detsamma måste bliva fallet även beträffande sjöscoutverksamheten. Det förefölle nämligen förbundet icke rimligt, att — såsom chefen för marinen föreslagit — rådet gäves längre gående befogenheter i fråga om sjöscoutrörelsen än beträffande aspirantverksamheten inom sjövärnsskåren. De frågor, som berörde sjöscoutverksamheten, syntes under sådana omständigheter böra avgöras av Sveriges scoutförbunds högkvarter ensamt. Förbundet ville således för sin del föreslå, att rådet gjordes till ett rådgivande organ beträffande såväl sjöscoutverksamheten som aspirantutbildningen inom sjövärnsskåren.

Skolöverstyrelsen har anfört, att ur de synpunkter, som överstyrelsen närmast hade att beakta, överstyrelsen icke funnit anledning till erinran emot det framlagda förslaget.

*Departements-
chefen.*

Då jag den 24 januari 1941 anmälde frågan om verkställande av utredning om en sjömilitär undervisnings- och övningsverksamhet för ungdom, underströk jag särskilt det förhållandet, att någon motsvarighet för marinens vidkommande till landstormsförbundens ungdomsavdelningar för närvarande icke finnes. Den sjömilitärt intresserade ungdomen saknade därför egentliga möjligheter till utbildning och övning i hithörande stycken.

Det förslag till anordnande av en sjömilitär verksamhet av nyss antydd art, som utarbetats av de för ändamålet tillkallade utredningsmännen, innebär i huvudsak följande:

1. Verksamheten bedrivs med bidrag av statsmedel enligt framlagt utbildningsprogram inom Sveriges scoutförbunds sjöscoutkårer och sjöscoutavdelningar samt inom sjövärnsskårens aspirantavdelningar.

2. Inom sjöscoutrörelsen avser utbildningen som regel deltagare i åldern 12—15 år (fyraårig utbildning). Inom sjövärnsskåren avses verksamheten skola omfatta åldrarna 16—18 år (treårig utbildning).

3. För sjöscoutrörelsens del bestrider staten kostnaderna för inköp av båtmaterial med 50 procent samt kostnaderna för deltagande i ledarekurser med likaledes 50 procent. Sveriges scoutförbund bör i mån av tillgång kunna erhålla övningsmaterial som lån från marinen.

4. Inom sjövärnsskåren bestrider staten kostnader för materiel och instruktörsarvoden samt 50 procent av kostnaderna för den praktiska utbildningsverksamheten. Staten svarar för hela kostnaden för ledareutbildning.

5. Inom såväl sjöscoutrörelsen som sjövärnsskåren ställas stipendier av statsmedel till förfogande för mindre bemedlade.

6. Som centralorgan för verksamheten tillsättes ett råd, maritima ungdomsrådet.

Vid min granskning av det framlagda förslaget har jag i likhet med de hörda myndigheterna och organisationerna kommit till den uppfattningen, att förslagets genomförande är ägnat att skapa goda förutsättningar för bibringande av ett icke föraktligt mått av sjömilitära och allmänt sjömannamässiga färdigheter hos den deltagande ungdomen. Jag vill därför förordna, att en undervisnings- och övningsverksamhet i huvudsaklig överensstämmelse

med sakkunnigförslaget kommer till stånd under medverkan från statsmakternas sida.

Vad angår den närmare utformningen av den i utredningsmännens förslag skisserade verksamheten — varom det torde ankomma på Kungl. Maj:t att besluta — kan jag ansluta mig till förslagets riktlinjer. Jag finner således den förordade uppdelningen av verksamheten på Sveriges scoutförbund och sjövärnsskåren lämplig men förutsätter härvid, i likhet med utredningsmännen, att ett särskilt organ inrättas med uppgift att samordna de båda verksamhetsgrenarna och svara för en enhetlig och planmässig ledning av verksamheten. Åt denna fråga bör vid förslagets genomförande ägnas särskild uppmärksamhet liksom även åt frågan om de ynglingars ställning i värnplikthänseende, vilka genomgått aspirantutbildning.

Vad härefter angår kostnaderna för verksamheten ha de sakkunniga som förut nämnts räknat med ett sammanlagt årligt anslagsbehov — inberäknat anskaffning och underhåll av båtmateriel — av i runt tal 60,000 kronor. Chefen för marinen däremot har på grundval av uppgifter av chefen för sjövärnsskåren för nästa verksamhetsår räknat med en kostnad av 65,000 kronor för aspirantverksamheten, vartill skulle komma ett belopp av 10,000 kronor för förhyrning eller anskaffning av segelfartyg. Med denna beräkning skulle totalkostnaden för ungdomsverksamheten komma att uppgå till omkring 93,000 kronor för år. Lägges härtill den av chefen för sjövärnsskåren anmälda kostnadsökningen för aspirantutbildning vid Vänerflotttiljen ökas nyssnämnda belopp till, i runt tal, 98,000 kronor. Marinförvaltningen har ifrågasatt, huruvida icke i avvaktan på närmare erfarenheter rörande kostnadernas storlek ungdomsverksamheten borde organiseras allenast inom sjövärnsskåren.

För egen del har jag i likhet med marinförvaltningen funnit en viss osäkerhet vidlåda de i ärendet framlagda kostnadsberäkningarna. Däremot håller jag före, att det av praktiska skäl är önskvärt att verksamheten i ett sammanhang organiseras, och kan därför icke ansluta mig till ämbetsverkets uppfattning om uppskov tills vidare med genomförandet av den del av utbildningsprogrammet, som skulle omhändervivas av Sveriges scoutförbund. Enligt min mening bör dock anslagsbehovet icke nu uppskattas till större belopp än 75,000 kronor. Jag förutsätter, att verksamheten för den närmaste tiden icke erhåller större omfattning än att kostnaderna kunna bestridas inom ramen för ett statsbidrag av denna storlek, vilket torde kunna inrymmas bland de kostnader, som i propositionen 1942: 210 för försvarsväsendet beräknats för femårsperioden 1942/47. För budgetåret 1941/42 anser jag mig icke böra beräkna särskilt anslag för ändamålet utan förordar, att nämnda belopp, 75,000 kronor, i sin helhet anvisas å riksstaten för budgetåret 1942/43, lämpligen såsom särskilt reservationsanslag under fjärde huvudtiteln C. Försvarskrafterna, under rubrikerna Marinen, Bidrag och understöd. I anledning av vad chefen för marinen i ämnet anfört vill jag framhålla, att anslaget bör få tagas i anspråk för bestridande av skäligen arvoden till instruktörspersonal om och i den mån anslaget därtill lämnar tillgång.

Erforderliga närmare föreskrifter rörande anslagsmedlens användning, redovisning och kontroll torde få utfärdas av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att såsom *Bidrag till maritim ungdomsverksamhet* för budgetåret 1942/43 under fjärde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag* av 75,000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sigurd Lind.
